

[Fuglsang.]

den militære straffelov og i den militære retsplejelov samt i lovforslaget om talsmænd og klageadgang for menige et fremskridt. Men samtidig finder jeg adskillige betydelige mangler, som jeg håber i hvert fald i nogen grad vil blive rettet i det udvalg, som vi venter der bliver nedsat.

Det er selvfølgelig et betydeligt fremskridt, at man nu afskaffer de direkte sundhedsfarlige strafformer som skærpet arrest og streng arrest. Er det forøvrigt ikke en typisk bekræftelse af den almindelige mening om militæret som en udpræget reaktionær faktor, at vi ikke på dette område forlængst har fulgt lande som Norge og Sverige? Tilbage af disse cellestraffe bliver så vagtarresten og desuden kvarterarresten, og af disse foretages der en skærpelse — især af vagtarresten sammenlignet med, hvad den hidtil har været, hvor den jo stort set dækkede den borgerlige retsplejes hæfte. Jeg vil gerne stille det spørgsmål, om det måske ikke var rimeligt, at man sammen med den nye skærpede form for vagtarrest også bevarede den hidtidige form, altså den, som svarer til hæfte, med den hidtidige adgang til at kræve arbejde og adgang til læsning.

Medens jeg taler om strafformerne, vil jeg også gerne sige, at det er med nogen betænkelighed, jeg ser, at man i betænkningen anbefaler udvidet brug af disciplinarstraf. Jeg for mit vedkommende vil foretrække de flest mulige retslige afgørelser, fordi de trods alt giver en vis betryggelse, og fordi jeg åbent erkender, at jeg ikke har altfor stor tillid til f. eks. en Pejtersens dømmeevne og retfærdighedssans.

Medens jeg er ved førnævnte Pejtersen, eller rettere Pejtersentypen, er der en anden bestemmelse, som gør mig betænkelig, nemlig de regler, som gives for nedsættelse eller ophævelse af straf. Ungdomskommissionen foreslog udvidet adgang til nedsættelse og ophævelse af straf, f. eks. når overmand ved udvist ukorrekt eller udæskende forhold har været medvirkende til de strafbare handlinger. Jeg synes netop, at Pejtersensagen stærkt har bekræftet betimeligheden af at følge ungdomskommissionsbetænkningen her. Netop her mødte man jo ude i befolkningen en næsten enstemmig protest mod de domme, der var faldet, og man

kan jo også sige, at regeringen dengang tog konsekvenserne heraf, idet den benådede de dømte. På den baggrund er der vel grund til at spørge: Hvorfor tager man ikke de fulde konsekvenser nu og følger ungdomskommissionens betænkning og dens forslag om at udvide adgangen til at nedsætte eller altså i visse tilfælde at ophæve straf?

Vedrørende spørgsmålet om sagsomkostningerne vil jeg for klarheds skyld stille et direkte spørgsmål. I betænkningen siger udvalget, at det er betænkeligt ved at følge ungdomskommissionens forslag om at give fri proces, idet man siger, at dette kan betyde misbrug af rettens tid, og man tilføjer, at forøvrigt finder der ikke mange frifindelser sted, og det er så sandt, som det er skrevet. Men når man efter dette læser den tilføjelse, der er foreslået til den militære retsplejelovs § 40, kan jeg ikke se andet, end at netop denne tilføjelse giver generel adgang til fri proces, hvad jeg forøvrigt finder rigtigt, men jeg spørger altså: Er min opfattelse i den henseende rigtig?

Bortset fra disse specielle ting vil jeg gerne have lov til at fremsætte nogle principielle bemærkninger. Det, som jeg synes man bør tilstræbe, er, at den militære retspleje, hvor ikke ganske særlige absolut militære forhold gør andet påkrævet, såvidt muligt skal følge den borgerlige retspleje, d. v. s. man bør tilstræbe, at vore unge, som er tvunget til at trække i soldatertrøjen, retsligt set ligestilles med andre borgere. Dette er dog ikke tilfældet, har ikke været det før og bliver det heller ikke med de ændringer, der foreslås her. F. eks. giver man i den militære straffelov den, der skal straffes, en frist på 2 gange 24 timer til at udtale sig om, hvorvidt han ønsker dom i en sag, hvor han er tiltalt, medens den borgerlige straffelov på samme område giver en tidsfrist på 7—14 dage. Ungdomskommissionen har, hvad jeg finder rigtigt, ønsket dette ændret, uden at udvalget har villet tage hensyn til det. På samme måde forholder det sig f. eks. med hensyn til anke, som slet ikke er med i ændringerne, her har soldater en 7 dages frist, medens civile har 14 dage. Jeg finder det som sagt naturligt, om man her følger ungdomskommissionens forslag. Det kan f. eks. tænkes, at en dom falder om lørdagen, og i så tilfælde er den unge mands